

вування, редукцію і узагальнення. Необхідна спеціальна лексика і кліше повинні тренуватися в умовно-мовленнєвих, мовленнєвих вправах, проблемних ситуаціях, імітаційних ситуаціях про професійне спілкування з обов'язковим обговоренням результатів. У групі можна поставити питання про те, які переваги отримує презентація (лекція, практичне заняття, доповідь) за рахунок демонстрації графічних зображень. Висновок записується на дошці [5, с. 94].

Отже, виконання завдань з діаграмами зацікавлюють студентів, урізноманітнюють традиційні вправи, допомагають визначити і засвоїти основну інформацію, дозволяють засвоювати нові знання у взаємозв'язку, підключають до сприйняття крім зорових, слухові і дотикові аналізатори, удосконалюють навички взаємодії у парі, групі.

Список літератури:

1. Описание графиков, диаграмм и таблиц [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ektu.kz/files/DistanceEducation/.../графики%20таблицы%20диаграммы.pdf
 2. Пирогова М. А. Методика підготовки презентацій в практике преподавания английского языка как иностранного [Електронний ресурс] / М. А. Пирогова. – Режим доступу: <https://elibrary.ru/item.asp?id=24289905>
 3. Heuermann A. Selbst-, Methoden- und Sozialkompetenz: Bausteine für die Sekundarstufe II / A. Heuermann, M. Krützkamp. – Berlin: Cornelsen Scriptor, 2003. – 224 s.
 4. Hutchins R. M. The University of Utopia / Robert Maynard Hutchins. – Chicago: University of Chicago Press, 2010. – 103 p.
 5. Thinking with Diagrams – [ed. Alan F. Blackwell]. – Dordrecht: Kluwer Academic Publishers, 2001. – 154 p.
-

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-СУДНОМЕХАНІКІВ ДО МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ЗАСОБАМИ ІНТЕРНЕТ РЕСУРСІВ (НА ПРИКЛАДІ ІНФОРМАЦІЙНОГО РЕСУРСУ YOUTUBE)

СОТЕР М. В.

*аспірант кафедри педагогіки, психології й освітнього менеджменту
Херсонський державний університет
м. Херсон, Україна*

Нині судноплавство, за своїм складом, є однією з найбільших міжнародних галузей у світі, очевидно, що ключовою причиною є її стрімка глобалізація. За даними Міжнародної морської організації (ІМО) (2008) 90% світової торгівлі здійснюється морськими суднами, команди, яких, приблизно 80% світового торговельного флоту, є багатокультурними та багатомовними (Magraro M.,

Gellada L. (2009)). Тож можна констатувати, що сьогодні більшість екіпажів є мультинаціональними, майбутнім морякам доводиться уживатися з абсолютно іншими людьми як з точки зору культури, так і менталітету, релігії, традицій, звичаїв. Кількість різних національностей у межах одного судна (Storgård J., Berg N., Brunila O.-P.) може коливатись від однієї до семи, більша частина кораблів включають у своєму складі представників трьох різних національностей на борту (28%), трохи менше – двох (26%), 15% суден складається лише з представників однієї національності й 31% – це екіпажі, які мають у своєму складі представників від чотирьох і до семи різних національностей. Вірогідність виконання професійних обов'язків разом з представниками декількох національностей надзвичайно велика, саме тому, постає гостра потреба підготовки фахівців морської галузі, зокрема майбутніх інженерів-судномеханіків до міжкультурної комунікації.

Сучасні вітчизняні і зарубіжні наукові розвідки вказують на значний потенціал мережевих інформаційно-комунікаційних технологій (далі ІКТ) та Інтернет ресурсів у підготовці фахівців до міжкультурної комунікації.

Е. Азімова і А. Щукін відносять Інтернет ресурси до мережевої технології навчання, яка базується на використанні мережі Інтернет при створенні, передачі інформації і придбанні знань, формуванні навичок, умінь і контролю за їх формуванням у процесі навчання і взаємодії між викладачем і студентами, а також адміністратором мережі. Мережева технологія навчання включає: 1) форми телекомунікації (електронна пошта, чат, форум, веб-конференція) і 2) інформаційні ресурси (аудіо-відеоматеріали, навчальні тексти з різної тематики) [1, с. 272]. І. Роберт підкреслює, що застосування ІКТ у навчальному процесі дозволяє вирішити ряд задач, серед яких: індивідуалізація й диференціація навчального процесу; розширення можливостей контролю зі зворотнім зв'язком і діагностикою; реалізувати самоконтроль і самокорекцію; здійснити самопідготовку і тренінг; покращити наочність; моделювати реальні процеси; посилювати мотивацію [3]. Варто відзначити також, що засоби ІКТ сприяють інтеграції отриманих знань під час виконання конкретних завдань.

Вважаємо за доцільне розглянути інформаційний ресурс YouTube як один із засобів підготовки майбутніх інженерів-судномеханіків до міжкультурної комунікації.

Інформаційний ресурс YouTube містить величезну колекцію відеороликів, відеофрагментів, фільмів, трейлерів, які додані його користувачами з усіх куточків світу з різними цілями і метою. Зауважмо, що відеофрагмент – це вид короткого (тривалість 3-5 хвилин) навчального відеофільму, який розкриває зміст одного з питань вивченої теми [1, с. 93].

С. Стемплескі (S. Stempleski) і Б. Томалін (B.Tomalin) підкреслюють, що саме відео, після реальних життєвих ситуацій, є одним з найефективніших засобів презентації мови в ситуативному контексті в межах навчального заняття в аудиторії [5, с. 3]. В. Ріверс констатує, що візуальні засоби сприяють кращому розумінню іншомовної культури [4, с. 399]. Ю. Верисокін зазначає, що сприйняття на слух тексту відео на заняттях з англійської мови готує до розуміння мовлення різних людей [2, с. 32]. Таким чином, використання відеома-

теріалів дозволяє не просто почути, а також наочно побачити ситуацію, вербальні і невербальні особливості поведінки людей у тих чи інших ситуаціях спілкування, інтонацію, жести, позу, вираз обличчя, які властиві представникам тієї чи іншої культури. Паралінгвістичні особливості, що складають основу комунікації, є досить складними для пояснення без залучення візуалізації.

Відтак, використовуючи YouTube як інформаційний ресурс у навчальному процесі за наставництва викладача, студенти отримують можливість працювати з аутентичними матеріалами на заняттях, а також під час виконання самостійної роботи, що орієнтовані у значній мірі на ситуації реального спілкування. Включення відео під час підготовки майбутніх інженерів судномеханіків до міжкультурної комунікації є значущим, адже у межах навчального процесу вони можуть «зануритись» у ту чи іншу культуру, її звичаї, традиції, особливості, відчути її колорит, порівняти, зробити аналіз характерних ознак декілька культур, тощо. Як правило, така попередня підготовка у майбутньому дозволить уникнути багатьох неприємних ситуацій, непорозумінь, конфліктів при взаємодії з іноземними колегами під час виконання безпосередніх професійних обов'язків, а, отже, якісно підготувати до міжкультурної комунікації. Необхідно відмітити, що відео розміщені у YouTube, можуть бути досить складними для сприйняття, з одного боку, цей фактор дозволяє поступово підготувати студентів до життєвих ситуацій комунікативної взаємодії з іноземними партнерами, а з іншого, через темп мовлення, сторонні звуки, шуми, якість звуку, скорочень та інші фактори, можуть негативно вплинути на якість сприйняття, а, отже, й якість розуміння.

Серед завдань по підготовці майбутніх інженерів-судномеханіків до міжкультурної комунікації при роботі з відеоматеріалами інформаційного ресурсу YouTube пропонуємо наступні: після перегляду відеоролика з проблематики, що безпосередньо стосується проблем міжкультурної комунікації, відповісти на запропоновані викладачем запитання; обговорити різні проблемні ситуації міжкультурної комунікації, які представлені у відео (висловлення власної точки зору, бачення проблеми, пошук консенсусу та прийняття спільного рішення); перегляд фрагменту відеоролика і обговорення усіх можливих варіантів розгортання ситуації, потім перегляд повного варіанту відеоролику, обмін думками та пропозиціями найбільш вірного шляху її вирішення; перегляд декількох відеороликів з їх подальшим компаративним аналізом (порівняння декількох культур; зіставлення різних ситуацій, аналіз подій тощо); перегляд відеоролику з проблемним запитаннями/завданням, відповідь має бути представлена у вигляді короткого есе/ плану/ тез тощо. Звичайно необхідно враховувати рівень володіння іноземною мовою студентів, підбирати відеоматеріал за відповідним рівнем складності. Зауважимо, що відеоролики є досить різної тривалості від короткого відео до фільму, що дозволяє, з одного боку, під час аудиторного заняття застосовувати короткі відео з включенням широкого спектру завдань до них пов'язаних з обговоренням тих чи інших проблем міжкультурного спілкування, з іншого, під час самостійної роботи використовувати довші відео із залученням письмових робіт (відповіді на запитання, твори, есе,

схеми, таблиці, тести тощо) як засобу контролю за виконанням навчальних завдань.

Вважаємо за доцільне навести приклад використання відеоматеріалів інформаційного ресурсу YouTube під час підготовки майбутніх інженерів-судномеханіків до міжкультурної комунікації. Так, у рамках вивчення теми «Nonverbal Communication in Different Cultures», студенти мають переглянути декілька відеороликів (1-й відеоролик – <https://www.youtube.com/watch?v=6MhJxPffkhY>; 2-й – <https://www.youtube.com/watch?v=2h0V1YkccEE>; 3-й – <https://www.youtube.com/watch?v=BM9Iu4OQXAw>; 4-й – <https://www.youtube.com/watch?v=UmGyb5tg29g>), їх тематика пов'язана з проблемами застосування жестів у різних культурах як засобів невербальної міжкультурної комунікації. Зазначимо, що розходження однакових жестів у наслідок культурно-специфічного підґрунтя ускладнює взаєморозуміння між партнерами з різних країн під час міжкультурної комунікації. Цілком тотожні по техніці виконання жести по-різному інтерпретуються у різних культурах, саме тому обов'язковим є їх розуміння, а також правильне тлумачення.

Після перегляду відеороликів студентам пропонується відповісти на ряд запитань й заповнити таблицю, запропоновані завдання дозволять сконцентрувати увагу студентів на проблемі, сприятимуть усвідомленню того що, ефективність спілкування залежить не лише від того, наскільки зрозумілі співрозмовнику слова, але й від здатності адекватно інтерпретувати інформацію, передану жестами, мімікою, рухами тіла, тембром голосу і іншими невербальними засобами комунікації, допоможуть якісно запам'ятати більшу частину інформації представлену у відео. Особливо важливими такі завдання є для майбутніх інженерів-судномеханіків, оскільки у їх роботі навіть найменше непорозуміння під час виконання професійних завдань може спричинити збій роботи усієї команди, а інколи навіть призвести до непоправних наслідків.

До вищевказаних відео пропонуємо деякі з запропонованих студентам запитань: 1) What does «the okay sign» mean to different cultures? 2) What does «thumbs-up» mean to different cultures? 3) What does «the crossed fingers sign» mean to different cultures? 4) What does «the 'V' sign» mean to different cultures? 5) How much do you know about the meaning of certain gestures in different cultures?

Після прослуховування відео студенти мають заповнити таблицю 1 («The Meaning of Hand Gestures in different Countries»), у якій має бути послідовно вказано: жест, країна, у якій застосовується та значення у якому застосовується жест (позитивне/негативне). Такий аналіз допоможе виявити універсальні й унікальні, як позитивні так і негативні, властивості того чи іншого жесту, що притаманні представникам різних країн, дозволить усвідомити, що може сприяти і що, навпаки, перешкоджати спілкуванню з представниками інших лінгвокультурних спільнот.

Таблиця 1

The Meaning of Hand Gestures in different Countries

No	Gesture	Country/Countries	Gesture meaning	
			positive	negative

Відтак, доцільно стверджувати, що використання відеоматеріалів інформаційного ресурсу YouTube під час підготовки майбутніх інженерів-судномеханіків до міжкультурної комунікації – це досить швидкий, наочний і зручний спосіб подачі інформації як у межах аудиторного часу, так і самостійної роботи, що особливо актуально, в умовах суттєвого скорочення кількості навчальних аудиторних годин, що дозволяє підготувати студентів до різних ситуацій міжкультурної взаємодії.

Список літератури:

1. Азимов, Э. Г. Новый словарь методических терминов и понятий (теория и практика обучения языкам) / Э.Г. Азимов, А.Н. Щукин. – М.: Икар, 2009. – 448 с.
 2. Верисокин Ю.И. Видеофильм как средство повышения мотивации учащихся // Иностранный язык в школе. – 2003. – № 5-6. – С. 31-34.
 3. Роберт И.В. Современные информационные технологии в образовании: дидактические проблемы; перспективы использования [Текст] / И.В. Роберт. – М.: «Школа – Пресс», 1994. – 205 с.
 4. Rivers W.M. Teaching Foreign-Language Skills [Текст] / W.M. Rivers. – 2d edition – Chicago: The University of Chicago Press, 1981. – 576 p.
 5. Stempleski S., Tomalin B. Video in Action: Recipes for using video in language teaching. New York and London: Prentice Hall, 1990.
-

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З КОМП'ЮТЕРНОЇ ІНЖЕНЕРІЇ З ПОЗИЦІЙ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ

СТРЮК К. М.

аспірант кафедри педагогіки та психології

*Харківський національний університет внутрішніх справ,
директор*

*Харківський радіотехнічний технікум
м. Харків, Україна*

Компетентнісний підхід в освіті – це «опис результатів навчання на мові компетенцій» майбутнього фахівця [3]. У методичних рекомендаціях з розробки проектів освітньо-професійних програм, компетенція визначається як динамічна сукупність знань, умінь, навичок, здібностей, цінностей, необхідна для ефективної професійної та соціальної діяльності та особистісного розвитку випускників і яку вони повинні засвоїти і продемонструвати після завершення частини або всієї освітньої програми [2]. Компетентність же визначається як володіння компетенцією; представленість тієї чи іншої компетенції у суб'єкта,